

عنوان مقاله:

تبیین نقش سلسله مراتب مساجد شهری در معماری ایرانی اسلامی با تاکید بر زیباشناسی شهری در بستر جامعه شناسی سیاسی ایران

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره 5، شماره 12 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

الهام پورمهابادیان - استادیار، گروه معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

امید فتاحی ابرقوه - دانشجوی دکتری گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران

جواد جوان مجیدی - گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران

خلاصه مقاله:

در زمان اخیر مسئله مساجد بیش از پیش نیازمند یافتن راه حلی برای بهبود خود است برای این منظور نیاز به اصول و ضوابط معماری و طراحی در ساخت و بهره برداری مساجد شهری است. این پژوهش به دنبال یافتن پاسخ به این سوالات است، اول اینکه سلسله مراتب به عنوان یک عنصر مهم شهری چگونه تاثیر خود را در عناصر فیزیکی مساجد دوره قاجار گذاشته است؟ و تاثیرگذارترین اصول طراحی عناصر کالبدی مسجد جهت حضور بیشتر مردم کدامند؟ در این مقاله به وسیله مطالعات میدانی و بررسی های کتابخانه ای به اصل سلسله مراتب در مساجد پرداخته شود سپس برای یافتن اصولی برای طراحی مساجد با تاکید بر سلسله مراتب شکلی، پیشنهادات طراحی با توجه به ویژگی های مساجد تهیه شد این پیشنهادات در قالب یک پرسشنامه در میان خبرگان به روش دلفی مورد ارزیابی قرار گرفت سپس نتایج این پرسشنامه در نرم افزار SPSS ۷۲۵ تحلیل شد تا رعایت یا عدم رعایت، میزان تاثیرگذاری، اهمیت و راهکار های استفاده شده برای انجام این پیشنهادات را در مساجد قاجار بررسی شود. راهکارهای پیشنهاد شده که سبب ایجاد سلسله مراتب شکلی عبارتند از افزایش عناصر الحاقی و تزئینی و مشخص کردن خطوط بام، کاربرد سطوح متنوع به لحاظ رنگ، استفاده از عناصر الحاقی برای تاکید و تنوع بخشی، طراحی متنوع خط بام بنا و عدم طراحی خط بامی صاف و یک دست و خشک، استفاده از تاکیدهای بصری و نقاط عطف در خط بام اشاره نمود.

کلمات کلیدی:

سلسله مراتب، معنویت، معماری ایرانی اسلامی، مسجد، جامعه شناسی سیاسی ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1536908>

